

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 45/2019

Μεταξύ:

A & E ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΤΕΧΝΟΧΗΜΙΚΗ ΛΤΔ

Αιτητών

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

A&E ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΤΕΧΝΟΧΗΜΙΚΗ ΛΤΔ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Παναγιώτη Κάκκουρα, Δικηγόρο για Κάκκουρας & Παναγίδης ΔΕΠΕ
2. Αντρούλλα Λάμπρου, Ασκούμενη Δικηγόρο για Κάκκουρας & Παναγίδης ΔΕΠΕ
3. Στέλιο Στυλιανού, Διευθύνοντα Σύμβουλο Αιτήτριας Εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Σωτήρη Ν. Σαμψών, Δικηγόρο για Σ. Σαμψών & Συνεργάτες ΔΕΠΕ
2. Χριστίνα Ανδρέου, Πολιτικό Μηχανικό ΚΟΑ
3. Ντένη Ηλιάδου, Λειτουργό ΚΟΑ

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 30 Μαρτίου, 2020

Η απόφαση μας δεν είναι ομόφωνη. Με την απόφαση της πλειοψηφίας συμφωνούν τα μέλη κ.κ. Λοΐζος Κάππας, Γιώργος Αναστασίου, Σόλων Παπαθεοχάρους και Δήμος Θωμά. Η Πρόεδρος της Αρχής κα Έφη Παπαδοπούλου έχει διαφορετική απόφαση.

Α Π Ο Φ Α Σ Η Π Λ Ε Ι Ο Ψ Η Φ Ι Α Σ

Αντικείμενο της παρούσας προσφυγής είναι η απόφαση του ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ («ΚΟΑ») να ακυρώσει το Διαγωνισμό 36Δ/2019 με τίτλο *«Συντήρηση των Χορτοταπήτων στο κυρίως Γήπεδο του Μακάριου Σταδίου και των 3 βοηθητικών του γηπέδων»*.

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 05.07.2019 με τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφορών την 05.08.2019. Προσφορά μεταξύ άλλων υπέβαλε και η εταιρεία Α&Ε ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΤΕΧΝΟΧΗΜΙΚΗ ΛΤΔ («Αιτητές»).

Η Επιτροπή Αξιολόγησης κατά την αξιολόγηση των προσφορών αφού ζήτησε διευκρινίσεις από τους προσφέροντες, για διάφορα θέματα μεταξύ των οποίων και σε σχέση με το πιστοποιητικό κατάρτισης Συμβούλου Φυτοπροστασίας για τον Υπεύθυνο Αναδόχου, έκρινε, σε αντίθεση με την προσφορά των Αιτητών και ενός ακόμη προσφοροδότη, ότι η προσφορά της εταιρείας ASPIS SPORT & LEISURE LTD δεν είναι αποδεκτή για το λόγο ότι το πιστοποιητικό που υπέβαλε δεν ήταν του Συμβούλου Φυτοπροστασίας. Η εν λόγω εταιρεία με επιστολή της προς την Ελεγκτική Υπηρεσία παραπονέθηκε ότι κανένας από τους προσφέροντες μπορούσε να ικανοποιήσει τον όρο 6.4.3 Τόμου Α των εγγράφων του Διαγωνισμού για τον οποίο η ίδια αποκλείστηκε. Στη συνέχεια η Επιτροπή Αξιολόγησης στις 9.9.2019 σε έκθεση της εισηγήθηκε την κατακύρωση του Διαγωνισμού στους Αιτητές.

Ακολούθησε η αποστολή στον ΚΟΑ επιστολής της Ελεγκτική Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ημερομηνίας 24.9.2019, η οποία στάληκε σαν αποτέλεσμα της επιστολής της εταιρείας που αποκλείστηκε με την οποία γίνονταν ορισμένες παρατηρήσεις και/ή εισηγήσεις. Η Επιτροπή Αξιολόγησης σε νέα συνεδρία της στις 2.10.2019 ετοίμασε Συμπληρωματικό Πρακτικό Αξιολόγησης το οποίο και υπέβαλε στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΑ «το Διοικητικό Συμβούλιο», προκειμένου να λάβει την απόφασή του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεδρίαση του στις 3.10.2019 αφού μελέτησε όλα τα ενόπιον του στοιχεία αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού με την αιτιολογία ότι:

«Κανένας Σύμβουλος Φυτοπροστασίας που συμπεριέλαβαν στις προσφορές τους οι προσφοροδότες δεν είχε και δεν μπορούσε να κατέχει την απαιτούμενη από τον όρο αρ. 6.4.3. του Τόμου Α, πενταετή πείρα κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφορών.

Λόγω των πιο πάνω αλλά επιπρόσθετα τούτων, το Διοικητικό Συμβούλιο κρίνει τον συγκεκριμένο όρο ως ασαφή και κρίνει ότι αυτή η ασαφεια σε ουσιώδη όρο του Διαγωνισμού, αποτελεί σοβαρό μη προβλεπτό λόγο, ο οποίος δικαιολογεί την ακύρωση του Διαγωνισμού».

Ο ΚΟΑ με τη γραπτή του αγόρευση έθεσε ζήτημα έλλειψης του αναγκαίου εννόμου συμφέροντος των Αιτητών, καθότι κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφορών στον υπό εξέταση διαγωνισμό, οι Αιτητές δεν μπορούσαν να

ικανοποιήσουν τον όρο 6.4.3 του Τόμου Α των εγγράφων του Διαγωνισμού για τον Υπεύθυνο Αναδόχου, ο οποίος προνοεί να είναι Γεωπόνος, καταρτισμένος Σύμβουλος Φυτοπροστασίας με 5 χρόνια εμπειρία, και εγγεγραμμένος στο Συμβούλιο Εγγραφής Γεωπόνων. Επίσης ότι σύμφωνα με τους σκοπούς της εταιρείας όπως αυτοί καθορίζονται στο καταστατικό της δεν προβλέπεται οι Αιτητές να λαμβάνουν μέρος σε δημόσιους διαγωνισμούς με αντικείμενο τη συντήρηση χορτοταπήτων γηπέδων και/ή ποδοσφαιρικών γηπέδων και ή σταδίων. Σύμφωνα με το καταστατικό των Αιτητών ισχυρίζεται, στους σκοπός των Αιτητών είναι να αγοράζουν, πωλούν, επεξεργάζονται, εμπορεύονται, εισάγουν και εξάγουν γεωργικά προϊόντα, εργαλεία και μηχανήματα και να παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες αναφορικά με επιχειρήσεις, περιβαλλοντικές διαχειρίσεις, πολεοδομικά θέματα κλπ.

Κατά την ενώπιον μας συζήτηση της υπόθεσης ο δικηγόρος του ΚΟΑ διευκρίνισε και ορθά ότι δεν αμφισβητείται ότι οι Αιτητές έχουν έννομο συμφέρον να αμφισβητήσουν τον αποκλεισμό τους. Στην ουσία δηλαδή περιόρισε τις προδικαστικές ενστάσεις στο ζήτημα ότι μεταξύ των σκοπών της εταιρείας των Αιτητών όπως αυτοί καθορίζονται στο καταστατικό της δεν περιλαμβάνεται η υποβολή προσφορών.

Καθηκόντως θα εξετάσουμε πρώτα την προδικαστική ένσταση σε σχέση με τον ισχυρισμό του ΚΟΑ ότι οι Αιτητές σύμφωνα με το Καταστατικό τους δεν

μπορούσαν να υποβάλουν προσφορά και συνεπώς δεν έχουν έννομο συμφέρον να αμφισβητούν την προσβαλλόμενη απόφαση.

Οι Αιτητές σε σχέση με τα πιο πάνω υποστηρίζουν ότι ούτε οι όροι του διαγωνισμού απαιτούν παρουσίαση του ιδρυτικού της εταιρείας ούτε η Αναθέτουσα Αρχή κατά το στάδιο της αξιολόγησης των προσφορών ή της κατακύρωσης του διαγωνισμού έθεσε ζήτημα μη συμπερίληψης στους σκοπούς των Αιτητών την υποβολή προσφοράς σε δημόσιο διαγωνισμό. Ανεξάρτητα, καταλήγουν, από το γεγονός ότι στη βάση του καταστατικού της εταιρείας τους αυτοί έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα γιατί αυτό είναι το ζήτημα και όχι του εννόμου συμφέροντος, η Αναθέτουσα Αρχή απαραδέκτως εκ των υστέρων προβάλλει τον σχετικό ισχυρισμό.

Σε σχέση με το πιο πάνω ζήτημα στην **1. ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ L & T PARTNERS COMMUNICATIONS SERVICES LTD ΚΑΙ PR PARTNERS LTD, 2. L & T PARTNERS COMMUNICATIONS SERVICES LTD ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΚΑΙ/Η ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ L & T PARTNERS COMMUNICATIONS SERVICES LTD ΚΑΙ PR PARTNERS LTD, 3. PR PARTNERS LTD ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΚΑΙ/Η ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ L & T PARTNERS COMMUNICATIONS SERVICES LTD ΚΑΙ PR PARTNERS LTD, v. 1. ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ, 2. ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**, Υπόθ. αρ. 2362/2006, ημερ. 18.1.2007, αναφέρονται τα εξής:

«Όταν το δημόσιο προκηρύσσει ένα διαγωνισμό και ζητά την υποβολή προσφορών για την εκτέλεση κάποιου έργου ή για την παροχή κάποιων υπηρεσιών, ή για οτιδήποτε άλλο, στη βάση συγκεκριμένων προδιαγραφών, εξυπακούεται ως εκ των ουκ άνευ προϋπόθεση συμμετοχής στο διαγωνισμό, οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου ή κοινοπραξίας ή άλλης οντότητας, ότι ο προσφοροδότης ή η προσφοροδότρια περιβάλλεται με την απαραίτητη κατά νόμο δικαιοπρακτική ικανότητα (capacity), εφόσον του ή της κατακυρωθεί η προσφορά, να συνομολογήσει τη σύμβαση και, συνακόλουθα, εκπληρώσει την υποχρέωση για την εκτέλεση του έργου ή της εργασίας ή οτιδήποτε άλλου έχει αναλάβει. Εάν δεν συντρέχει η δικαιοπρακτική αυτή ικανότητα, έστω και αν ο έλεγχός της δεν επιβάλλεται ρητώς από τους όρους της προσφοράς, όπως είναι συνήθως η περίπτωση, η κατακύρωση της προσφοράς από την Αναθέτουσα Αρχή, εν αγνοία της ανικανότητας, έχει ως αποτέλεσμα το ακυρώσιμο της κατακύρωσης λόγω ουσιώδους πραγματικής πλάνης. Η ακύρωση μπορεί και πρέπει να γίνει είτε από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, στα πλαίσια του ελέγχου της νομιμότητας της κατακύρωσης εφόσον, βέβαια, η ανικανότητα περιέλθει σε γνώση της, είτε, σε περίπτωση που η ανικανότητα, αν και περιήλθε σε γνώση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, εν τούτοις, δεν οδήγησε στην εκ μέρους της ακύρωση της προσφοράς, λόγω νομικής πλάνης ως προς το περιεχόμενο του δικού της ελέγχου νομιμότητας, από το Ανώτατο Δικαστήριο, στα πλαίσια του δικού του ελέγχου νομιμότητας των διοικητικών αποφάσεων, βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος».

Με κάθε εκτίμηση προς τη θέση του ΚΟΑ δεν συμφωνούμε με αυτήν. Από το στοιχείο (α.υ)¹ του Καταστατικού των Αιτητών όπως έχει παρατεθεί στη γραπτή αγόρευση του ΚΟΑ αβίαστα συνάγεται ότι μεταξύ των σκοπών της εταιρείας είναι η παροχή υπηρεσιών (service company). Το ότι δεν αναγράφεται μέσω υποβολής προσφορών δεν επηρεάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο. Σημασία έχει ότι μεταξύ των σκοπών των Αιτητών είναι η εργασία παροχής υπηρεσιών όπως ακριβώς είναι το αντικείμενο του διαγωνισμού.

¹ Να διεξάγει, είτε από μόνη της είτε από κοινού με άλλους σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου εργασίες παροχής υπηρεσιών (service company), συμβούλων επιχειρήσεων, συμβούλων σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και Πολεοδομίας, συμβούλων διοίκησης βιομηχανικών (management consultants) εμπορικών ή γεωργικών ή οποιωνδήποτε άλλων επιχειρήσεων γενικά στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα [...].

Ως εκ τούτου, οι Αιτητές έχουν έννομο συμφέρον να ελεγχθεί τόσο η νομιμότητα του αποκλεισμού της προσφοράς τους όσο και της ακύρωσης του Διαγωνισμού η οποία λήφθηκε ενόψει της μη υποβολής έγκυρων προσφορών.

Σ' ότι αφορά την ουσία της Προσφυγής είναι η θέση των Αιτητών ότι ο ΚΟΑ ερμήνευσε λανθασμένα τον όρο 6.4.3 του Τόμου Α των εγγράφων του διαγωνισμού και άσκησε πλημμελώς τη διακριτική του εξουσία. Η απόφαση του, όπως υποστηρίζουν, είναι πεπλανημένη, αναιτιολόγητη και αποτέλεσμα μη δέουσας έρευνας.

Αναφέρουν οι Αιτητές ότι κατά την έγκριση των όρων του Διαγωνισμού η Αναθέτουσα Αρχή είχε ενώπιον της όλους τους όρους συμπεριλαμβανομένου και του υπό κρίση, ο οποίος είναι σαφής. Ο συγκεκριμένος όρος, προνοεί όπως ο προσφοροδότης (Ανάδοχος) διαθέτει Υπεύθυνο Γεωπόνο, καταρτισμένο Σύμβουλο Φυτοπροστασίας και να διαθέτει σωρευτικά ως Γεωπόνος 5 χρόνια εμπειρία. Ο Γεωπόνος ισχυρίζονται είναι αυτός που έχει την επαγγελματική κατάρτιση να χειριστεί τη συντήρηση των χορτοταπήτων στα γήπεδα που ζητούσε η σχετική προσφορά. Αυτός έχει αντικειμενικά τις γνώσεις, την ικανότητα και την επιστημοσύνη να καθοδηγήσει για το βέλτιστο τρόπο να συντηρηθούν τα γήπεδα. Κανένας Σύμβουλος Φυτοπροστασίας θα μπορούσε να έχει πιστοποιητικό κατάρτισης πριν το 2015, καθότι τα πιστοποιητικά αυτά εκδόθηκαν προς τους

Συμβούλους που παρακολούθησαν τη σχετική κατάρτιση από την Αρμόδια Αρχή, εντός του 2015.

Ο συγκεκριμένος όρος υποστηρίζουν δεν θα μπορούσε να τύχει άλλης ερμηνείας πέραν του ότι η επιζητούμενη πενταετής εμπειρία συνδέεται αναπόσπαστα και αποκλειστικά με το αναγνωρισμένο επάγγελμα του Γεωπόνου, θέση η οποία ενισχύεται και από την κατάληξη της Επιτροπής Αξιολόγησης. Το σχετικό πιστοποιητικό Συμβούλου Φυτοπροστασίας, αναφέρουν, απλά παρέχει μία επιπλέον απόδειξη για αυτή την κατάρτιση και παραπέμπουν σχετικά στον Γ. Μπαμπινιώτη Β' έκδοση σελίδα 860, όπου αναφέρεται ότι *«η εκπαίδευση σε ορισμένο τομέα, η κάλυψη των μαθησιακών αναγκών του ή το σύνολο των γνώσεων που έχει αποκομίσει κάποιος σε συγκεκριμένο τομέα.....»*. Η εκπαίδευση δεν συνδέεται δηλαδή με την επαγγελματική δραστηριότητα η οποία εμπλουτίζεται με την άσκηση αυτής. Εκ των πραγμάτων και εκ της φύσεώς της, η πενταετής πείρα δεν μπορεί να συνδέεται με την κατάρτιση του Συμβούλου Φυτοπροστασίας, μιας εφ' άπαξ αναγνώρισης αλλά μόνο με μια ενεργητική δραστηριότητα και απόκτηση εμπειρίας που συνδέεται με την επαγγελματική άσκηση, δραστηριότητα και αναγνώριση του Γεωπόνου.

Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω ισχυρίζονται ότι η απόφαση του ΚΟΑ είναι έκδηλα αντιφατική, ασαφής και αόριστη καθότι ενώ καταγράφει ότι κανένας από τους προσφοροδότες κατείχε την απαιτούμενη από τον όρο 6.4.3 του τόμου Α πενταετή

πείρα, ταυτόχρονα αποφασίζει ότι ο σχετικός όρος είναι ασαφής και ακυρώνει το Διαγωνισμό.

Περαιτέρω ισχυρίζονται ότι ο ΚΟΑ παρέλειψε πριν τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης να ασκήσει την απαιτούμενη έρευνα.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης τόσο στο αρχικό πρακτικό αξιολόγησης όσο και στο Συμπληρωματικό ημερομηνίας 2.10.2019 εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στους Αιτητές καθότι πληρούσαν όλους τους όρους της προσφοράς και είχαν προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή. Σημαντικό στοιχείο που έπρεπε να λάβει υπόψη ο ΚΟΑ πριν τη λήψη της απόφασής του ήταν η επιστολή της Επιτροπής Αξιολόγησης προς την Ελεγκτική Υπηρεσία ημερ. 2.10.2019, στην οποία γινόταν ανάλυση του υπό συζήτηση όρου. Καθώς προκύπτει ούτε η εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης λήφθηκε υπόψη κατά την λήψη της απόφασης ούτε η επιστολή της Επιτροπής Αξιολόγησης προς την Ελεγκτική Υπηρεσία. Ο ΚΟΑ ενώ ήταν ενήμερος για την επιστολή της Ελεγκτικής Υπηρεσίας δεν ανέμενε αλλά ούτε και ζήτησε να πληροφορηθεί τη θέση της Επιτροπής Αξιολόγησης αν και η επιστολή της είχε συνταχθεί από 2.10.2019 δηλαδή μία μέρα πριν τη λήψη της απόφασης. Πουθενά στο διοικητικό φάκελο αναφέρουν αλλά ούτε και στο σκεπτικό ή στο σώμα της απόφασης ούτε και στα πρακτικά του ΚΟΑ, όπου υπάρχει το σκεπτικό της απόφασης, δεν φαίνεται ή αναφέρεται ότι λήφθηκε υπόψη το περιεχόμενο της επιστολής προς την Ελεγκτική Υπηρεσία ή εν πάση περιπτώσει η θέση και/ ή

άποψη της Επιτροπής Αξιολόγησης επί του θέματος. Μέσα από το σκεπτικό της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής εικάζεται μόνο το τελικό συμπέρασμα της Επιτροπής Αξιολόγησης επί του θέματος και εκφράζεται επί τούτου η διαφωνία της Αναθέτουσας Αρχής.

Οι Αιτητές διατείνονται επίσης ότι η ακύρωση του Διαγωνισμού δεν έγινε όπως αυτή προνοείται από τον Κανονισμό 34(5) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Γενικών) Κανονισμών του 2007 (ΚΔΠ 201/07). Ο λόγος ακύρωσης του Διαγωνισμού δεν θα μπορούσε να είναι μη προβλεπτός, αφού ο λόγος της ακύρωσης ήταν ήδη στα Έγγραφα των Προσφορών. Υποστηρίζουν, ότι δεν έχει υπάρξει νέο στοιχείο ή γεγονός από την ημέρα προκήρυξης του διαγωνισμού μέχρι την λήψη της επίδικης απόφασης. Ούτε επεξηγούνται οι λόγοι γιατί η απόφαση ακύρωσης του Διαγωνισμού εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον.

Ο ΚΟΑ απορρίπτει όλους τους ισχυρισμούς των Αιτητών και υποστηρίζει ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό 34(5)(β) των (περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Γενικών) Κανονισμών του 2007) Κ.Δ.Π. 201/2007, ακύρωση του Διαγωνισμού δυνατόν να αποφασιστεί, μεταξύ άλλων, όταν οι όροι των εγγράφων διαγωνισμού περιλαμβάνουν τεχνικές προδιαγραφές που κανένας από τους προσφοροδότες ικανοποιεί. Η σχετική πρόνοια περιλαμβάνεται τόσο στον Οδηγό Βέλτιστων

Πρακτικών για τη Σύναψη και Εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων, Κεφ. 4, «Αξιολόγηση και Ανάθεση Σύμβασης», άρθρο 4.4.2 όσο και στον Κανονισμό 14(3)(ε) των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητες) Κανονισμών του 2004, ΚΔΠ 492/2004.

Με την απόφαση του αναφέρει απέφυγε να υποπέσει σε πλάνη αναφορικά με την ερμηνεία των όρων του διαγωνισμού και συγκεκριμένα του όρου 6.4.3 του Τόμου Α και παραπέμπει στο πρακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης το οποίο ισχυρίζεται καταδεικνύει και αιτιολογεί τους λόγους ακύρωσης του Διαγωνισμού. Η απόφαση του προσθέτει είναι εύλογα επιτρεπτή ώστε δεν χωρεί επέμβαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών σε σχέση με την απόφαση ακύρωσης του Διαγωνισμού.

Σ' ότι αφορά την ερμηνεία του όρου 6.4.3 του Τόμου Α των εγγράφων του Διαγωνισμού, αυτή υποστηρίζεται πλήρως και από τη βιβλιογραφία που αφορά στη Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. Η παρενθετική/επεξηγηματική φράση «...καταρτισμένος Σύμβουλος Φυτοπροστασίας με 5 χρόνια εμπειρία» αναφέρει σκοπό και στόχο έχει να επεξηγήσει ότι ο Γεωπόνος πρέπει να είναι και καταρτισμένος Σύμβουλος Φυτοπροστασίας με 5 χρόνια εμπειρία. Ο Υπεύθυνος Αναδόχου με βάση τον σχετικό όρο του Διαγωνισμού έπρεπε να είναι Γεωπόνος, καταρτισμένος Σύμβουλος Φυτοπροστασίας με 5 χρόνια εμπειρία, και

εγγεγραμμένος στο Συμβούλιο Εγγραφής Γεωπόνων. Συνεπώς, ο ΚΟΑ με βάση τα ενώπιον του στοιχεία ορθά διαπίστωσε ότι κανένας από τους προσφοροδότες μπορούσε να ικανοποιήσει τον σχετικό όρο. Σκοπός του διαγωνισμού ήταν η διασφάλιση ότι ο προτεινόμενος εγγεγραμμένος στο Συμβούλιο Εγγραφής Γεωπόνων Γεωπόνος, θα έπρεπε επιπλέον να είναι και καταρτισμένος Σύμβουλος Φυτοπροστασίας με 5ετή εμπειρία. Δεν θα μπορούσε, τονίζει, να δοθεί άλλη ερμηνεία στον σχετικό όρο του Διαγωνισμού καθότι η ενέργεια αυτή θα αλλοίωνε τη σημασία του συγκεκριμένου όρου.

Απόλυτα αιτιολογημένη υποστηρίζει είναι και η απόφαση ακύρωσης του Διαγωνισμού. Από το σύνολο της διοικητικής ενέργειας, υποστηρίζει, τους διοικητικούς φακέλους, και το πρακτικό της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΟΑ, ημερ. 3.10.2019, αναντίλεκτα προκύπτει τι λήφθηκε υπόψη για τη λήψη της απόφασης ακύρωσης του Διαγωνισμού. Η απόφαση για ακύρωση του Διαγωνισμού είχε προηγηθεί της διαπίστωσης ασάφειας του συγκεκριμένου όρου του διαγωνισμού η οποία αποτελεί επικουρική και δευτερεύουσα.

Αναφορικά με τις παρατηρήσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ο ΚΟΑ αναφέρει ότι στο Πρακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης ρητά καταγράφεται ότι ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου βρίσκονταν όλα τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου – συμπεριλαμβανομένης σαφώς και της απαντητικής επιστολής προς την Ελεγκτική Υπηρεσία.

Η Αναθέτουσα Αρχή ακύρωσε το διαγωνισμό με το αιτιολογικό, όπως αυτό κοινοποιήθηκε στους Αιτητές με επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 22/10/2019, ότι:

«Κανένας σύμβουλος φυτοπροστασίας που συμπεριέλαβαν στις προσφορές τους οι προσφοροδότες δεν είχε και δεν μπορούσε να κατέχει την απαιτούμενη, από τον όρο αρ. 6.4.3 του Τόμου Α, πενταετή πείρα κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφορών.

Λόγω των πιο πάνω αλλά επιπρόσθετα τούτων, το Διοικητικό Συμβούλιο κρίνει τον συγκεκριμένο όρο ως ασαφή και κρίνει ότι αυτή η ασάφεια σε ουσιώδη όρο του Διαγωνισμού, αποτελεί σοβαρό μη προβλεπτό λόγο, ο οποίος δικαιολογεί την ακύρωση του Διαγωνισμού.»

Ο όρος 6.4.3 του Τόμου Α των εγγράφων του διαγωνισμού προβλέπει ότι:

«Για τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό, οι Οικονομικοί Φορείς πρέπει να πληρούν υποχρεωτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις που αφορούν τις τεχνικές και επαγγελματικές τους ικανότητες:

[...]

3. να έχει συμπεριλάβει στην προτεινόμενη Ομάδα Έργου για την υλοποίηση του Αντικείμενου της Σύμβασης, βασικούς εμπειρογνώμονες, τα προσόντα των οποίων αναφέρονται ως ελάχιστα απαιτούμενα πιο κάτω:

Υπεύθυνος Αναδόχου

- Γεωπόνος, καταρτισμένος Σύμβουλος Φυτοπροστασίας με 5 χρόνια εμπειρία, εγγεγραμμένος στο Συμβούλιο Εγγραφής Γεωπόνων (να επισυναφθεί αντίγραφο άδειας σε ισχύ) ή σε αντίστοιχο σώμα της χώρας προέλευσής του, μέλους της Ε.Ε. Εάν προέρχονται από τρίτες Χώρες, τότε θα πρέπει να αποδείξουν ότι πληρούν τις απαιτήσεις σχετικά με την άσκηση του επαγγέλματος στην αντίστοιχη ειδικότητα».*

Ο όρος αφορά τη θέση του Υπεύθυνου Αναδόχου που είναι συνυφασμένη με την επιτυχή ολοκλήρωση του έργου και επηρεάζει την απόφαση κατακύρωσης του διαγωνισμού. Συνεπώς, δεν χωρεί αμφιβολία ότι ο όρος είναι ουσιώδης.

Το Συμβούλιο Προσφορών στην απόφαση του ημερ. 3/10/2019 σημείωσε ότι:

«Το Δ.Σ. διαφωνεί με την ερμηνεία που δόθηκε στη διατύπωση του συγκεκριμένου όρου από την Επιτροπή Αξιολόγησης για να καταλήξει στην εισήγηση ότι δύο (2) εκ των προσφοροδοτών πληρούν τους όρους προκήρυξης. Σύμφωνα με αυτή την ερμηνεία της Επιτροπής Αξιολόγησης, η πενταετής πείρα δεν απαιτείτο σε σχέση με την ιδιότητα του Υπεύθυνου Αναδόχου των προσφοροδοτών ως σύμβουλο φυτοπροστασίας. Το Δ.Σ. λαμβάνοντας υπόψη τη συντακτική δομή του υπό εξέταση όρου κρίνει ότι ουδεμία άλλη ερμηνεία του όρου χωρεί, ειμί μόνο ότι η πενταετής πείρα απαιτείτο σε σχέση με την ιδιότητα του Υπεύθυνου Αναδόχου των προσφοροδοτών ως σύμβουλο φυτοπροστασίας. Ως εκ τούτου, ο συγκεκριμένος όρος των εγγράφων του διαγωνισμού περιλαμβάνει όρο και/ή πρόνοια στην οποία διαπιστώνεται ότι κανένας από τους προσφοροδότες δεν μπορεί να ανταποκριθεί. Το Δ.Σ. σημειώνει ότι δεν διαπιστώνει κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφορών την ύπαρξη οποιασδήποτε διευκρινιστικής ερώτησης από μέρους των προσφοροδοτών και/ή οποιασδήποτε διευκρινιστικής απάντησης από μέρους του Οργανισμού αναφορικά με την απαιτούμενη από τους όρους του διαγωνισμού πενταετή πείρα ούτε αν αυτή αφορά στον γεωπόνο ή στον σύμβουλο φυτοπροστασίας.

Με βάση τα πιο πάνω το Δ.Σ. αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού αφού κανένας σύμβουλος φυτοπροστασίας που συμπεριέλαβαν στις προσφορές τους οι προσφοροδότες δεν είχε και δεν μπορούσε να κατέχει την απαιτούμενη από τον εν λόγω όρο πενταετή πείρα κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφορών.

Λόγω των πιο πάνω αλλά επιπρόσθετα τούτων, το Δ.Σ. κρίνει τον συγκεκριμένο όρο ως ασαφή και κρίνει ότι αυτή η ασαφεια σε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, αποτελεί σοβαρό μη προβλεπτό λόγο ο οποίος δικαιολογεί την ακύρωση του διαγωνισμού.

Κατά τη λήψη της απόφασης ακύρωσης του διαγωνισμού, το Δ.Σ. έλαβε επίσης υπόψη του ότι κανένας Σύμβουλος Φυτοπροστασίας στην Κύπρο κατείχε ή μπορούσε να κατέχει κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης της προθεσμίας

υποβολής προσφορών, πέντε (5) χρόνια πείρας. Πέραν τούτου, το Δ.Σ. σημειώνει περαιτέρω ότι η διατύπωση του όρου, αποστερούσε ενδεχόμενα από τρίτους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, αφού δεν πληρούσαν εκ των πραγμάτων τον όρο αυτόν.»

Θέση των Αιτητών είναι ότι δεν μπορεί να δοθεί άλλη ερμηνεία στον επίδικο όρο από την ερμηνεία ότι εκείνο που ζητείτο ήταν ο Υπεύθυνος Αναδόχου να είναι πτυχιούχος Γεωπόνος με πέντε χρόνια εμπειρίας, ο οποίος όφειλε να είχε λάβει προηγουμένως την κατάρτιση του Συμβούλου φυτοπροστασίας. Ως επιχείρημα της πιο πάνω θέσης τους οι Αιτητές προβάλλουν τη θέση ότι δεν υπήρξε απαίτηση όπως ο Σύμβουλος φυτοπροστασίας πρέπει να διαθέτει 5 χρόνια εμπειρίας αφού αυτό δεν ήταν εφικτό εξ' υπαρχής και ήταν αδύνατο να επιτευχθεί.

Η θέση της Αναθέτουσας Αρχής είναι ότι τα 5 χρόνια εμπειρίας που ζητούνται στον όρο αναφέρονται στο Σύμβουλο φυτοπροστασίας και όχι στον Γεωπόνο.

Συνεπώς, η κύρια διαφορά των μερών έγκειται στην ερμηνεία του επίδικου όρου και ιδιαίτερα της φράσης *«Γεωπόνος, καταρτισμένος Σύμβουλος Φυτοπροστασίας με 5 χρόνια εμπειρίας...»*.

Με τη χρήση των κομμάτων (,) ως σημεία στίξης όπως τοποθετούνται στη φράση κρίνουμε ότι η μόνη γραμματική ερμηνεία που μπορεί να αποδοθεί στον όρο είναι ότι τα 5 χρόνια εμπειρίας αναφέρονται στο σύμβουλο φυτοπροστασίας.

Σε συμφωνία με την Αναθέτουσα Αρχή, για να μπορούσε να αποδοθεί η ερμηνεία που επιδιώκουν να δώσουν οι Αιτητές τότε η φράση θα έπρεπε να ήταν *«Γεωπόνος,*

καταρτισμένος Σύμβουλος φυτοπροστασίας, με 5 χρόνια εμπειρία», κάτι που βεβαίως δεν συμβαίνει.

Η Αναθέτουσα Αρχή με τη σύνταξη των όρων έθεσε ως κριτήριο επιλογής, με ποινή αποκλεισμού, την περίληψη στην ομάδα έργου ως Υπεύθυνο Αναδόχου άτομο που να είναι καταρτισμένος Σύμβουλος φυτοπροστασίας με 5 χρόνια εμπειρία. Η εμπειρία των προτεινόμενων από τους Οικονομικούς Φορείς Συμβούλων φυτοπροστασίας δεν μπορεί να αρχίζει πριν την κατοχή του απαιτούμενου πιστοποιητικού κατάρτισης ως Σύμβουλος Φυτοπροστασίας.

Το γεγονός ότι με βάση το εκδοθέν περί φυτοπροστατευτικών προϊόντων (Εθνικό Σχέδιο Δράσης) διάταγμα του 2013, ΚΔΠ 44/2013 κανένας Κύπριος δεν ήταν δυνατό να αποκτήσει το εν λόγω πιστοποιητικό σε χρόνο προγενέστερο των 5 ετών δεν μεταβάλλει την απαίτηση του όρου. Εξάλλου, δεν μας έχει υποδειχθεί ότι σε καμία άλλη χώρα δε εκδίδονται αντίστοιχα πιστοποιητικά που να πληρούν τον όρο. Ακόμα και αυτό να συνέβαινε όμως, θα ετίθετο θέμα άνισης μεταχείρισης αφού ενδεχομένως κάποιοι Οικονομικοί Φορείς να επέλεξαν να μην συμμετέχουν στον διαγωνισμό ένεκα της αδυναμίας τους να ικανοποιήσουν τον συγκεκριμένο όρο.

Συνεπώς, ορθά ερμήνευσε τον συγκεκριμένο όρο η Αναθέτουσα Αρχή και σωστά απέρριψε την Προσφορά των Αιτητών και στη συνέχεια αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού εφόσον κανένας Οικονομικός Φορέας δεν πληρούσε τους όρους

του διαγωνισμού. Η αιτιολογία της απόφασης της είναι εύλογη πλήρως αιτιολογημένη, και αποτέλεσμα δέουσα έρευνα.

Με βάση όλα τα πιο πάνω η προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται.

.....
Λοΐζος Κάππας
Μέλος

.....
Γιώργος Αναστασίου
Μέλος

.....
Σόλων Παπαθεοχάρους
Μέλος

.....
Δήμος Θωμά
Μέλος

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Συμφωνώ με την απόφαση της πλειοψηφίας σ' ότι αφορά την προδικαστική ένσταση. Με κάθε εκτίμηση όμως προς τους συναδέλφους μου δεν συμφωνώ με την κατάληξη τους ως προς την ερμηνεία του όρου 6.4.3 του Μέρους Α.

Από το λεκτικό του εν λόγω όρου είναι σαφές ότι πρόκειται για ουσιώδη όρο του Διαγωνισμού αφού οι ζητούμενες προϋποθέσεις είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το αντικείμενο και τους σκοπούς του Διαγωνισμού καθώς και την απόφαση για κατακύρωση της προσφοράς. Η θέση του Υπεύθυνου Αναδόχου έχει ουσιαστικό ρόλο στην εκτέλεση της σύμβασης και την επιτυχή έκβαση του έργου. Στον όρο γίνεται ρητή αναφορά για κατάρτιση ως Σύμβουλος Φυτοπροστασίας. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί ότι αποτελεί κοινό έδαφος ότι η κατοχή πιστοποιητικού κατάρτισης συμβούλου φυτοπροστατευτικών προϊόντων από γεωπόνο δεν ήταν δυνατή πριν από το 2015 αφού σύμφωνα με το εκδοθέν περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων (Εθνικό Σχέδιο Δράσης) Διάταγμα του 2013, ΚΔΠ 44/2013, οι σύμβουλοι θα πρέπει μέχρι 26.11.2015 να είναι κάτοχοι πιστοποιητικού κατάρτισης.

Στο υπό στοιχείο 3 του εν λόγω διατάγματος σε σχέση με τους συμβούλους προβλέπονται τα εξής:

«3) ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Μέχρι τις 26 Νοεμβρίου 2015, όλοι οι σύμβουλοι θα πρέπει να είναι κάτοχοι Πιστοποιητικού Κατάρτισης Συμβούλου Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων το οποίο θα αποδεικνύει ότι έχουν αποκτήσει επαρκείς γνώσεις ως προς τα θέματα του Παραρτήματος II των Κανονισμών.

(α) Απαιτήσεις για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού Κατάρτισης

Για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού Κατάρτισης Συμβούλου Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων απαιτείται:

- (i) Υποβολή αίτησης στο Τμήμα Γεωργίας για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού Κατάρτισης, σε έντυπο που εγκρίνεται από την Αρμόδια Αρχή,
- (ii) Πιστοποιητικό εγγραφής γεωπόνου, σε κλάδο για τον οποίο εγκρίνεται από το Συμβούλιο Γεωπόνων, με βάση το πτυχίο ή δίπλωμα που κατέχεται, σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Εγγραφής Γεωπόνων Νόμου.

Πρόσωπα που ασχολούνται με τον καταρτισμό και εφαρμογή προγραμμάτων φυτοπροστασίας σε δασικά είδη, σε Δάση, θα πρέπει να αποκτήσουν Πιστοποιητικό Κατάρτισης Συμβούλου Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων που θα αφορά αποκλειστικά αυτό το πεδίο εφαρμογής. Στην περίπτωση αυτή, οι αιτητές δύνανται, αντί του πιο πάνω Πιστοποιητικού εγγραφής γεωπόνου, να προσκομίζουν αντίγραφο Πανεπιστημιακού Διπλώματος ή Τίτλου στη Δασολογία,

και

- (iii) Συμμετοχή σε σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων που οργανώνονται από την Αρμόδια Αρχή σε συνεργασία με το Συμβούλιο Γεωπόνων ώστε να παρέχεται η απαιτούμενη συμπληρωματική κατάρτιση λαμβάνοντας υπόψη τα θέματα του Παραρτήματος II των Κανονισμών καθώς και το ρόλο και τις ευθύνες των συμβούλων.

Το Πιστοποιητικό Κατάρτισης χορηγείται από το Τμήμα Γεωργίας, ισχύει για πέντε (5) χρόνια και μπορεί να ανανεώνεται για διαδοχικές περιόδους πέντε (5) χρόνων. Η Αρμόδια Αρχή δύναται να απαιτεί τη συμπληρωματική κατάρτιση των Συμβούλων όταν το κρίνει απαραίτητο».

Επίσης στο Παράρτημα 2 των περί Ορθολογικής Χρήσης Γεωργικών Φαρμάκων Κανονισμών του 2012, Κ.Δ.Π. 193/2012 («οι Κανονισμοί») παρατίθενται τα θέματα στα οποία θα αφορά η κατάρτιση, στο δε άρθρο 5(1)(α) των κανονισμών προβλέπεται ότι:

«5.-(1)(α) Όλοι οι επαγγελματίες χρήστες, διανομείς και σύμβουλοι πρέπει να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη κατάρτιση, η οποία παρέχεται από φορείς που ορίζονται από την Αρμόδια Αρχή.

(β) Η κατάρτιση που αναφέρεται στην υποπαράγραφο (α):

- (i) συνίσταται σε αρχική και συμπληρωματική κατάρτιση για την απόκτηση και την επικαιροποίηση των γνώσεων των πιο πάνω προσώπων, ανάλογα με την περίπτωση,*
- (ii) σχεδιάζεται κατά τρόπο που διασφαλίζεται ότι οι ανωτέρω χρήστες, διανομείς και σύμβουλοι αποκτούν επαρκείς γνώσεις ως προς τα θέματα του Παραρτήματος II, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών ρόλων και ευθυνών τους.*

(2) Η Αρμόδια Αρχή, μέχρι τις 26 Νοεμβρίου 2013, θεσπίζει συστήματα χορήγησης πιστοποιητικού και ορίζει τους φορείς υλοποίησής τους. Τα πιστοποιητικά αυτά παρέχουν, τουλάχιστον, απόδειξη επαρκούς γνώσης των θεμάτων του Παραρτήματος II, η οποία αποκτάται από τους επαγγελματίες χρήστες, τους διανομείς και τους συμβούλους, είτε μέσω κατάρτισης είτε με άλλα μέσα.

(3) Κατά τη θέσπιση του συστήματος χορήγησης πιστοποιητικού σε συμβούλους που ασκούν γεωπονία κατά το άρθρο 2 του περί Εγγραφής Γεωπόνων Νόμου, η Αρμόδια Αρχή θέτει ως προϋπόθεση, για τη χορήγηση του πιστοποιητικού, την εγγραφή του αιτητή ως γεωπόνου, σε κλάδο για τον οποίο εγκρίνεται από το Συμβούλιο Γεωπόνων, με βάση το πτυχίο ή δίπλωμα που κατέχεται, σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω Νόμου».

Είναι πρόδηλο από τα πιο πάνω ότι σκοπός των κανονισμών και του διατάγματος δεν είναι άλλος από τη συμπλήρωση και επικαιροποίηση των γνώσεων των

επαγγελματιών συμβούλων δηλαδή των εγγεγραμμένων γεωπόνων. Άλλωστε ρητή προϋπόθεση για την παρακολούθηση της «συμπληρωματικής κατάρτισης» στα θέματα του Παραρτήματος II των κανονισμών όπως στο ίδιο το διάταγμα προβλέπεται είναι η κατοχή πιστοποιητικού εγγραφής γεωπόνου. Για όσους δε ασχολούνται με τον καταρτισμό και εφαρμογή προγραμμάτων φυτοπροστασίας σε δασικά είδη, αρκεί η προσκόμιση πανεπιστημιακού διπλώματος ή τίτλου στη Δασολογία.

Τα πιο πάνω έχουν αναφερθεί με σκοπό να καταδειχθεί η σημασία της κατοχής πιστοποιητικού κατάρτισης επαγγελματία συμβούλου φυτοπροστατευτικών προϊόντων, γιατί είναι αυτό που στην ουσία ζητείται με τη φράση καταρτισμένος σύμβουλος φυτοπροστασίας. Οι Σύμβουλοι δηλαδή φυτοπροστασίας δεν είναι άλλοι από τους γεωπόνους οι οποίοι όμως θα έπρεπε να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικά σεμινάρια για να αποκτήσουν το πιστοποιητικό Κατάρτισης Συμβούλου Φυτοπροστασίας. Όπως οι ίδιοι κανονισμοί προβλέπουν τα πιστοποιητικά παρέχουν απόδειξη επαρκών γνώσεων των θεμάτων του Παραρτήματος II από τους επαγγελματίες συμβούλους. Τόσο οι Κανονισμοί όσο και το Διάταγμα θέτουν ως προϋπόθεση για τη χορήγηση του πιστοποιητικού σε συμβούλους που ασκούν γεωπονία την κατοχή πιστοποιητικού εγγραφής γεωπόνου. Είναι φανερό από το λεκτικό των κανονισμών ότι υπήρχαν οι επαγγελματίες σύμβουλοι και είναι αυτών την κατάρτιση που επεδίωκε το διάταγμα να

επικαιροποιήσει, χωρίς όμως να ακυρώνει τη μέχρι την απόκτηση του πιστοποιητικού εμπειρία τους.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο η ερμηνεία που δόθηκε στον όρο 6.4.3 είναι η ορθή αφού στην ουσία η διαφορά των μερών έγκειται στον τρόπο ερμηνείας του εν λόγω όρου. Στην *Southfields Ind. Ltd v. Δήμος Α/σίας* (1995) 3 AAD 59 αποφασίστηκε ότι:

*«Σκοπός της ερμηνείας του νόμου είναι η ανεύρεση της πρόθεσης του νομοθέτη. Όπου το λεκτικό της διάταξης είναι σαφές, το Δικαστήριο την ερμηνεύει με βάση τη φυσική και συνήθη έννοια των λέξεων. Οι λέξεις σ' ένα νομοθέτημα γενικά ερμηνεύονται με τη συνήθη τους σημασία, αλλά και με βάση τα συμφραζόμενα, έχοντας δε υπόψη το αντικείμενο και το σκοπό του νόμου. (Βλ. *Δημοκρατία v. Ματθαίου*, Αναθεωρητική Έφεση 832, ημερ. 12.7.1990. Βλ. επίσης *Halsbury's Laws of England*, Τετάρτη Έκδοση, Τόμος 44, παραγρ. 863 - 873). Η ερμηνεία πρέπει να είναι τέτοια που να μην οδηγεί σε παράλογα αποτελέσματα, αλλά στη λειτουργικότητα των νόμων. (Βλ. *Δημοκρατία v. Αντωνίου και Άλλων*)».*

Ανάλογα με τα πιο πάνω ισχύουν και για την ερμηνεία των όρων διαγωνισμού αφού αυτοί υπέχουν θέση πράξεων κανονιστικού περιεχομένου η παράβαση των οποίων επιφέρει ακυρότητα (*Δημοκρατία v. S. Kyriakos Euromarket Ltd* (2000) 3 AAD 692).

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΑ («το Συμβούλιο») στη συνεδρία του ημερ. 3.10.2019 που λήφθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, μεταξύ άλλων, καταγράφει τα εξής:

«Το Δ.Σ. κατά την εξέταση και αξιολόγηση των προσφορών του πιο πάνω διαγωνισμού είχε ενώπιον του τα εξής στοιχεία:

- (ι) Τα έγγραφα του διαγωνισμού και τους φακέλους των προσφορών με το περιεχόμενο τους,*
- (ιι) Την εισήγηση της Υπηρεσίας και το συμπληρωματικό Πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερομηνίας 02.10.2019,*
- (ιιι) Την διαζώσης νομική γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου.*

[...]

Το Δ.Σ. εξετάζοντας και αξιολογώντας το ίδιο, εκ νέου και εξ' υπαρχής τις υποβληθείσες προσφορές και λαμβάνοντας υπόψη του τόσο τα στοιχεία των Διοικητικών Φακέλων του διαγωνισμού, των Φακέλων των Προσφορών, των όρων προκήρυξης του Διαγωνισμού όσο και την εισήγηση της Υπηρεσίας και το συμπληρωματικό Πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερομηνίας 02.10.2019, διαφώνησε με την εισήγηση της Υπηρεσίας για κατακύρωση του διαγωνισμού στον προσφοροδότη με τη δεύτερη χαμηλότερη τιμή, καθότι, σε αντίθεση με την Επιτροπή Αξιολόγησης η οποία εισηγείται ότι δύο (2) εκ των τριών προσφοροδοτών πληρούν τους όρους προκήρυξης και συγκεκριμένα τον όρο με αρ. 6.4.3 του Τόμου Α, διαπίστωσε ότι κανένας από τους τρεις (3) προσφοροδότες δεν μπορούσε κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφορών στον υπό εξέταση διαγωνισμό να ανταποκριθεί στον όρο προκήρυξης με αρ. 6.4.3 του Τόμου Α σύμφωνα με τον οποίο ο προσφοροδότη [...]

Το Δ.Σ. διαφωνεί με την ερμηνεία που δόθηκε στη διατύπωση του συγκεκριμένου όρου από την Επιτροπή Αξιολόγησης για να καταλήξει στην εισήγηση ότι δύο (2) εκ των προσφοροδοτών πληρούν τους όρους προκήρυξης. Σύμφωνα με αυτή την ερμηνεία της Επιτροπής Αξιολόγησης, η πενταετής πείρα δεν απαιτείτο σε σχέση με την ιδιότητα του Υπεύθυνου Αναδόχου των προσφοροδοτών ως σύμβουλου φυτοπροστασίας. Το Δ.Σ. λαμβάνοντας υπόψη τη συντακτική δομή του υπό εξέταση όρου κρίνει ότι ουδεμία άλλη ερμηνεία του όρου χωρεί, ειμί μόνο ότι η πενταετής πείρα απαιτείτο σε σχέση με την ιδιότητα του Υπεύθυνου Αναδόχου των προσφοροδοτών ως σύμβουλου φυτοπροστασίας. Ως εκ τούτου, ο συγκεκριμένος όρος των εγγράφων του διαγωνισμού περιλαμβάνει όσο και/ή πρόνοια στην οποία διαπιστώνεται ότι κανένας από τους προσφοροδότες δεν μπορεί να ανταποκριθεί. Το Δ.Σ. σημειώνει ότι δεν διαπιστώνει κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφορών την ύπαρξη οποιασδήποτε διευκρινιστικής ερώτησης

από μέρους των προσφοροδοτών και/ή οποιασδήποτε διευκρινιστικής απάντησης από μέρους του Οργανισμού αναφορικά με την απαιτούμενη από τους όρους του διαγωνισμού πενταετή πείρα ούτε αν αυτή αφορά στον γεωπόνο ή στον σύμβουλο φυτοπροστασίας.

Με βάση τα πιο πάνω το Δ.Σ. αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού αφού κανένας σύμβουλος φυτοπροστασίας που συμπεριέλαβαν στις προσφορές τους οι προσφοροδοτές δεν είχε και δεν μπορούσε να κατέχει την απαιτούμενη από τον εν λόγω όρο πενταετή πείρα κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφορών.

Λόγω των πιο πάνω αλλά επιπρόσθετα τούτων, το Δ.Σ. κρίνει τον συγκεκριμένο όρο ως ασαφή και κρίνει ότι αυτή η ασάφεια σε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, αποτελεί σοβαρό μη προβλεπτό λόγο ο οποίος δικαιολογεί την ακύρωση του διαγωνισμού.

Κατά τη λήψη της απόφασης ακύρωσης του διαγωνισμού, το Δ.Σ. έλαβε επίσης υπόψη του ότι κανένας Σύμβουλος Φυτοπροστασίας στην Κύπρο κατείχε ή μπορούσε να κατέχει κατά τον ουσιώδη χρόνο λήξης τη προθεσμίας υποβολής προσφορών, πέντε (5) χρόνια πείρας. Πέραν τούτου, το Δ.Σ. σημειώνει περαιτέρω ότι η διατύπωση του όρου, αποστερούσε ενδεχόμενα από τρίτους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, αφού δεν πληρούσαν εκ των πραγμάτων τον όρο αυτόν.

Η απόφαση ακύρωσης του διαγωνισμού λήφθηκε με την ακόλουθη ψηφοφορία: 5 μέλη του Δ.Σ. ψήφισαν ακύρωση, 2 ψήφισαν κατακύρωση όπως η εισήγηση της υπηρεσίας και 2 απείχαν από τη ψηφοφορία».

Σημειώνω ότι στο πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 2.10.2019 στο οποίο γίνεται αναφορά στο πρακτικό του Συμβουλίου δεν αναφέρεται οτιδήποτε σε σχέση με την ερμηνεία του όρου 6.4.3 του Μέρους Α. Αναφορά στο θέμα της ερμηνείας γίνεται στην επιστολή της Επιτροπής Αξιολόγησης προς την Ελεγκτική Υπηρεσία ημερ. 2.10.2019 για την οποία βέβαια οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι δεν λήφθηκε υπόψη από το Συμβούλιο. Στην εν λόγω επιστολή σε σχέση με τον όρο 6.4.3 του Μέρους Α αναφέρονται τα εξής:

«Η φράση «καταρτισμένος Σύμβουλος Φυτοπροστασίας με 5 χρόνια εμπειρία» είναι ανάμεσα σε δύο κόμματα ως επεξηγηματική πρόταση, η οποία προσδιορίζει την απαίτηση σε κατάρτιση (γνώση) και σε εμπειρία, για τη λέξη «Γεωπόνος» που προηγείται της φράσης.

Επειδή ο οποιοσδήποτε Γεωπόνος με την αποπεράτωση των σπουδών του δεν έχει ουσιαστική εμπειρία στη Γεωπονική αλλά μπορεί να παρακολουθήσει τα μαθήματα για να καταρτιστεί και να αποκτήσει το Πιστοποιητικό Κατάρτισης Συμβούλου Φυτοπροστασίας απαιτήθηκαν τα 5 χρόνια για να έχει την εμπειρία ως Γεωπόνος. Η ερμηνεία της λέξης «καταρτισμένος», αναφέρεται σε άτομο το οποίο έχει τύχει κατάλληλης εκπαίδευσης και απόκτησης ειδικών γνώσεων σε εξειδικευμένο τομέα του κύριου αντικειμένου της Επιστήμης την οποία υπηρετεί. Από τη στιγμή που οποιοσδήποτε επιστήμονας αποκτά Πιστοποιητικά εξειδίκευσης επικουρικά του κύριου αντικειμένου της ειδικότητάς του, δεν νοείται η εμπειρία να προσμετράτε από την ημερομηνία απόκτησης της εξειδίκευσης. Απλώς βεβαιώνει/πιστοποιεί την επιμόρφωσή του σε νέες διαδικασίες/νομοθεσίες που πρέπει να ακολουθεί.

7. Όπως αναφέρω και στο σημείο 5, οποιοσδήποτε Προσφοροδότης δεν κατανοούσε οτιδήποτε επί των εγγράφων του διαγωνισμού, είχε τη δυνατότητα να ζητήσει εξηγήσεις/διευκρινήσεις επί των εγγράφων του Διαγωνισμού, σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο (βλέπε άρθρο 2.12 και 6.2 Τόμος Α).

8. Τονίζω ότι κατά τη διάρκεια των διευκρινίσεων, ζητήθηκε ξεκάθαρα από όλους τους Προσφοροδότες, αντίγραφο του εν ισχύ Πιστοποιητικού κατάρτισης Συμβούλου Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων από το Τμήμα Γεωργίας, με αποτέλεσμα οι Προσφοροδότες 1 και 2 να το επισυνάψουν και ο Προσφοροδότης 3 να επισυνάψει Πιστοποιητικό Επαγγελματία Χρήστη, το οποίο δεν έγινε αποδεκτό και γι' αυτό το λόγο κρίθηκε άκυρος ο συγκεκριμένος προσφοροδότης.

9. Εν τω μεταξύ σας πληροφορώ ότι το ΔΣ έχει αποφασίσει την ακύρωση του Διαγωνισμού. Μόλις έχουμε την επικύρωση της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου θα σας την γνωστοποιήσουμε».

Δε συμφωνώ με τους Αιτητές ότι το Συμβούλιο δεν είχε υπόψη του τη θέση αυτή της Επιτροπής Αξιολόγησης. Έμμεσα πλην σαφώς αυτό συνάγεται από το περιεχόμενο του πρακτικού του Συμβουλίου και το περιεχόμενο της επιστολής της Επιτροπής Αξιολόγησης προς την Ελεγκτική Υπηρεσία ημερ. 2.10.2019.

Έχοντας υπόψη τη φρασεολογία των Κανονισμών και του Διατάγματος πιο πάνω όπως και ότι η κατάρτιση δεν μπορεί καθ' οιονδήποτε τρόπο να ισοδυναμεί με εμπειρία η ερμηνεία που έδωσε το Συμβούλιο Προσφορών στη βάση και μόνο της «συντακτικής δομής» του όρου εξουδετερώνει το σκοπό του διαγωνισμού. Το Συμβούλιο Προσφορών παρέβλεψε εντελώς και/ή δεν εξέτασε την έννοια/σημασία της κατάρτισης και της εμπειρίας. Καταρτισμένος Σύμβουλος Φυτοπροστασίας υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης δεν μπορεί να είναι άλλος από εγγεγραμμένο γεωπόνο ο οποίος σύμφωνα με τον όρο 6.4.3 θα πρέπει να έχει 5 χρόνια εμπειρία. Η εξασφάλιση του συγκεκριμένου πιστοποιητικού όπως από τους Κανονισμούς και το Διάταγμα προκύπτει δεν μπορεί να προσδώσει εμπειρία ώστε να μπορεί να υποστηριχθεί ότι από την απόκτηση του πιστοποιητικού αρχίζει να υπολογίζεται η εμπειρία. Η κατάρτιση αναφέρεται σε συμβούλους φυτοπροστασίας δηλαδή γεωπόνους. Όπως και η Επιτροπή Αξιολόγησης ανέφερε το πιστοποιητικό απλώς βεβαιώνει/πιστοποιεί την επιμόρφωση του Συμβούλου σε νέες διαδικασίες/νομοθεσίες που πρέπει να ακολουθεί. Δεν διαγράφει ούτε ακυρώνει τη μέχρι την κατάρτισή του σε νέες διαδικασίες, εμπειρία του. Θεωρώ ότι οι συντάξαντες τους όρους του διαγωνισμού γνώριζαν ότι δεν υπήρχε δυνατότητα γεωπόνος επαγγελματίας σύμβουλος φυτοπροστασίας να κατέχει το πιστοποιητικό για περίοδο τουλάχιστον 5 χρόνων και ότι η εμπειρία αναφέρεται στο γεωπόνο.

Ενόψει των πιο πάνω θεωρώ ότι απόφαση αποκλεισμού της προσφοράς των Αιτητών έρχεται σε αντίθεση με τη λογική ερμηνεία του σχετικού όρου (βλ.

Evgeniou and Pierides Overseas Ltd v. Δημοκρατίας (1992) 3 AAI 558). Η ακύρωση του αποκλεισμού της προσφοράς των Αιτητών συμπαρασύρει σε ακύρωση και την ακύρωση του διαγωνισμού η οποία έγινε επειδή κανένας Σύμβουλος Φυτοπροστασίας δεν είχε και δεν μπορούσε να έχει την απαιτούμενη 5ετή εμπειρία. Η ακύρωση του αποκλεισμού της προσφοράς των Αιτητών και του διαγωνισμού για τον πιο πάνω λόγο καθιστά αχρείαστη την εξέταση των λοιπών επικουρικών λόγων ακύρωσης του διαγωνισμού.

.....
Έφη Παπαδοπούλου
Πρόεδρος